

- пояснення перебігу різних форм роботи і характеру очікувань від, що забезпечувало учасникам почуття комфорту;
- застосування шкали труднощів – від простих і легких завдань – до більш складних;
- обов'язкове оцінювання належним чином зусиль, підкреслення досягнень та успіхів учасників;
- врахування індивідуальних і вікових відмінностей у способах і стилях навчання;
- надання позитивного зворотного зв'язку;
- забезпечення обміну досвідом учасників тренінгів;
- використання передового педагогічного досвіду;
- звертання до випадків критичних ситуацій з практики роботи вихователів;
- створення можливості практичного застосування того, що вони чують або бачать протягом тренінгу;
- кількаразове повторення, особливо того, що викликає найбільші труднощі в учасників;
- запобігання перевтомі учасників;
- раціональне використання перерв.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Таким чином, узагальнення вищевикладеного дає підстави стверджувати, що проведення науково-методичної роботи з педагогічними кадрами дошкільних навчальних закладів має базуватися на реальних потребах та проблемах сучасної дошкільної освіти, сприяти удосконаленню їхнього професійного фаху. Для наступної співпраці плануємо розробити систему заходів щодо вивчення і реалізації нової Базової програми розвитку дошкільника “Я у Світі”.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. – К.: Ред. журн. “Дошкільне виховання”, 1999. – 62 с.
2. Даниленко Л. Інноваційний освітній менеджмент: навч. посіб. / Лідія Даниленко. – К.: Главник, 2006. – 144 с. (Серія “Психол. Інструментарій”).
3. Навчання дорослих: тренінг для тренерів / [упоряд. Н. Софій]. – К.: Крок за кроком, 2001. – 230 с.
4. Про дошкільну освіту: Закон України. – К.: Ред. журн. “Дошкільне виховання”, 2001. – С. 4-33.
5. Професійний розвиток педагогічних працівників: практична андрагогіка: [наук.-метод. посіб. / за заг. ред. В. І. Пуцова, Л. Я Набоки]. – К., 2007. – 228 с.

УДК 37.018(07)

В.М. Малихіна

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядаються проблеми підготовки студентів до інноваційної діяльності. Особливу увагу автор звертає на важливість використання інноваційних педагогічних технологій, технологізації педагогічних процесів. Розкриваються особливості запровадження конкретних форм інноваційної роботи на прикладі проведення цільових семінарів з майбутніми фахівцями для підготовки їх до впровадження інновацій в практику дошкільних закладів.

The article deals with the problems of preparing students for innovational activity. Particular attention is given to importance of usage innovational pedagogical methods, technologization of pedagogical process. Peculiarities of inculcation of certain innovational work-

forms are presented; set examples of leading seminars for a special purpose with future specialists in order to prepare them to inculcation innovations into primary school's practice.

Постановка проблеми. Проблема підготовки студентів вищих навчальних закладів до інноваційної діяльності набула особливої актуальності в останні роки.

Становлення та розвиток України, як демократичної держави, модернізація національної системи освіти підносять у ранг пріоритетних проблему інноваційної діяльності навчальних закладів. У Національній доктрині розвитку освіти серед пріоритетів державної політики визначено розробку і здійснення освітніх інновацій, що якісно змінюють мету, зміст, структуру, форми, методи, засоби, технології навчання та виховання.

Виходячи з цих завдань, слід переосмислити суть участі студента педагогічного вищого навчального закладу в інноваційній діяльності і внести корективи в процес його підготовки.

Підготовка студентів до використання інноваційних технологій в дошкільних закладах є актуальним завданням, оскільки нерідко процес впровадження інновацій відбувається стихійно, без розуміння їх суті та володіння методикою їх впровадження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сучасні вітчизняні та зарубіжні дослідники приділяють достатню увагу проблемі інноваційної діяльності педагогічних працівників. Так, у роботах М. Бургіна, Л. Даниленко, В. Завгв'язінського, В. Паламарчук, О. Савченко, В. Сластьоніна, Т. Шамової, Н. Юсуфбекової та ін. розкриваються проблеми оновлення педагогічної практики як соціально – педагогічної закономірності в розвитку інноваційних процесів, а також досліджуються фактори, що впливають на впровадження інновацій в навчальному закладі.

У дослідженнях І.М. Богданової науково обґрунтовано теоретико-методологічні положення специфічного напрямку – педагогічної інноватики-техноматики, що досліджує питання технологічних процесів в освіті.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Створення необхідних умов для якісної підготовки майбутніх фахівців до використання інноваційних педагогічних технологій в дошкільному навчальному закладі є актуальною проблемою сучасного етапу розвитку педагогічної науки.

Зарубіжні та вітчизняні дослідження підтверджують необхідність спеціальної підготовки студентів до інноваційної педагогічної діяльності. Майбутні фахівці повинні володіти не лише професійно – значущими якостями, але і розуміти суть, зміст, види та методику сучасних інноваційних технологій, їх базові характеристики новизни відносно дошкільної освіти. Організація інноваційної діяльності викликає утруднення у студентів у зв'язку з тим, що процеси впровадження педагогічних інновацій вимагають відповідної професійної компетентності, творчості і уміння перейнятливості. “Перейнятливість ідей, є надзвичайно складною проблемою” – стверджує М. Фулан [8: 119].

На жаль, практика роботи педагогічних ВНЗ орієнтована переважно на підготовку педагога – виконавця і не достатньо забезпечує готовність їх випускників до системного впровадження педагогічних інновацій.

Мета статті: визначити роль і місце інноваційних педагогічних технологій в процесі підготовки студентів до інноваційної діяльності в дошкільних навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для нашого дослідження досить важливим є визначення ролі педагогічних технологій в підготовці студентів до інноваційної діяльності в дошкільному навчальному закладі. Ми поділяємо точку зору науковців щодо технологічності більшості педагогічних інновацій. Частина науковців (І. Богданова [1], І. Підласий [6] та ін.) вважають суттєвою рисою інноваційних процесів саме їх технологізацію. В сучасних умовах комерціалізації всіх галузей господарства педагог виставляє на ринку праці свій високий професіоналізм, в основі якого – досконале володіння педагогічними технологіями. За всіма ознаками XXI століття стане часом педагогів – прагматиків і вимагатиме жорстких об'єктивних оцінок усіх параметрів навчально-

виховного процесу та його продукту, поставить практичну діяльність у вузькі рамки виконання договірних відносин. Технології, на думку І. Підласого, досить скоро будуть на 80% гарантувати успіх, особистість же педагога – лише на 20%. Завтрашній фахівець багатьом уявляється як продавець педагогічних послуг, а вихованець – покупець. Технологія в особистісному виконанні педагога – продукт ринкових відносин [6: 382].

Можна не погоджуватись з такою позицією дослідника, проте, слід зазначити, що технологічний підхід у педагогіці стає все більш актуальним. Технологічний підхід почав використовуватись у вітчизняній практиці наприкінці ХХ ст., хоча думки про технологізацію освіти висловлював ще Я.А. Коменський, який наполягав на чіткому визначенні мети, правильному відборі та застосуванні засобів її досягнення. У США термін “освітня технологія” вперше з’явився в 30-і роки минулого століття, і означав “правила навчання і виховання”. У наукових дослідженнях поняття педагогічної технології спочатку пов’язували лише із застосуванням у навчанні технічних засобів та засобів програмового навчання. Сучасна педагогічна технологія охоплює коло теоретичних та практичних питань керування, організації навчального процесу, методів та засобів навчання. Поняття освітня технологія, педагогічна технологія, технологія навчання, інноваційна технологія останнім часом все більше використовується в наукових дослідженнях.

У педагогіці відсутній єдиний підхід до визначення інноваційної педагогічної технології. Так, Н. Клокар визначає її як цілеспрямоване систематичне та послідовне впровадження прийомів, способів педагогічних дій та засобів, що охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до одержання очікуваних результатів [3: 141]. О. Попова, вважає, що інноваційна педагогічна технологія – комплексний інтегрований процес, який включає суб’єктів, ідеї, способи організації інноваційної діяльності і забезпечує результативність нововведення [7: 134]. Л. Даниленко зазначає, що інноваційна технологія – “якісно нова сукупність форм, методів і засобів навчання, виховання й управління, яка привносить суттєві зміни до результату освітнього процесу і розглядається як багатокомпонентна модель, що включає в себе навчальну, виховну та управлінську інноваційні технології” [2: 214].

На наш погляд, інноваційна педагогічна технологія – це сукупність форм, методів, засобів досягнення високих результатів освітньої діяльності за умов застосування педагогічних інновацій у процесі творчої діяльності педагогічних працівників [4: 55].

Не зважаючи на розмаїття підходів до розуміння педагогічної технології, переважна більшість дослідників погоджується з тим, що на сучасному етапі розвитку освіти відбувається стрімкий процес технологізації навчання, виховання, управління і тому вимагає подальшого глибокого дослідження.

Основне уявлення про інноваційні технології в дошкільній освіті майбутні фахівці отримують з різних джерел: під час вивчення психолого-педагогічних дисциплін, ознайомлення з відповідною літературою в процесі практики в інноваційних дошкільних навчальних закладах.

Л. Машкіна підкреслює пріоритетну роль викладачів у формуванні знань про нові педагогічні технології, які мають вирішальне значення у забезпеченні позитивного становлення майбутніх вихователів до педагогічних інновацій [5: 189].

З метою опанування студентами інноваційними технологіями навчання на факультеті дошкільної освіти та музичного виховання в Харківському гуманітарно-педагогічному інституті нами започатковано проведення цільового науково-практичного семінару на тему “Сутність та особливості інтерактивного навчання”. Під цільовими семінарами ми розуміємо систему постійно діючих семінарів об’єднаних єдиними цілями. Завданнями семінару визначено:

- осмислення необхідності оволодіння інтерактивними технологіями навчання;
- опанування основними закономірностями інтерактивного навчання;
- розуміння того, що інтерактивні технології навчання створюють оптимальні умови для розвитку компетентностей учасників навчально-виховного процесу;

- активізація самопізнання та взаємодії;
- закріплення отриманих під час семінару нових умінь і навичок.

Основними формами роботи в ході семінару є лекції та тренінги, як форми роботи проблемного навчання, що орієнтовані на відпрацювання й закріплення ефективних моделей поведінки, максимально активну участь студентів, взаємообмін досвідом та використання ефективної групової взаємодії з метою забезпечення майбутніх педагогів знаннями та вміннями, що необхідні для виконання конкретних задач.

Наприкінці кожного етапу семінару проводиться рефлексія: визначення результатів, спрямованих на майбутню діяльність.

Особлива увага в структурі і змісті цільового семінару надається формуванню у їх учасників мотивації до інноваційної діяльності, оволодіння знаннями з питань педагогічної інноватики. Значне місце в роботі семінару займає ознайомлення з досвідом інноваційної діяльності дошкільних навчальних закладів м. Харкова.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Такий підхід до організації постійно діючих цільових науково – практичних семінарів забезпечує систематизацію роботи різних студентів. Це створює умови для підвищення професійного рівня майбутніх вихователів дошкільних закладів, їх готовності до впровадження педагогічних інновацій. Проте, говорити сьогодні про загальну підготовку студентів до впровадження інноваційних технологій в роботу дошкільних навчальних закладів, завчасно. Найближча перспектива досліджень у зазначеному аспекті – розробка механізмів підготовки майбутніх фахівців до впровадження педагогічних технологій.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Богданова І.М. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх учителів на основі застосування інноваційних технологій: Дис. на здобуття наук. ст. д-ра пед. наук. – Одеса, 2003. – 440с.
2. Даниленко Л.І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах: Монографія. – К.: Міленіум, 2004. – 358с.
3. Клокар Н.І. Психолого-педагогічна підготовка вчителя до інноваційної діяльності: Дис. на здобуття ст. канд.пед.наук., – К., 1997. – 208с.
4. Малихіна В.М. Аналіз стану та особливостей організаційно-методичного забезпечення інноваційної діяльності в загальноосвітніх навчальних закладах в умовах великого міста // Педагогіка та психологія: Зб. Наук. праць / За заг. ред. акад. І.Ф. Прокопенка, чл.-кор. В.І. Лозової). – Харків: Курсор, 2004. – Вип.26.-Ч. 1. – С. 53-59.
5. Машкіна Л.А. Підготовка студентів педагогічних училищ та коледжів до використання інноваційних технологій в дошкільних закладах: Дис. на здобуття наук.ст.канд.пед.наук. – Рівне. – 2000. – 262с.
6. Подласый И.П. Продуктивная педагогика: Книга для учителя. – М.: Народное образование. 2003. – 496с.
7. Попова О.В. Становлення і розвиток інноваційних педагогічних ідей в Україні в ХХ столітті. – Харків: ОВС, 2001. – 256с.
8. Фулан М. Сили змін: продовження / Пер. с англ. – Л., 2001. – 162с.

УДК 371.132

З.М. Мірошник

РЕФЛЕКСИВНА САМОСВІДОМІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ПСИХОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Вирішується проблема розвитку рефлексивної самосвідомості як складової психологічної культури майбутнього вчителя початкових класів.

In this article we are working on a problem of self – conscious development as a main psychological culture of the primary-school's future teacher.